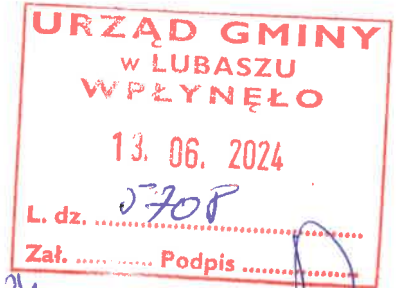

Kruteczek, dnia 12 czerwca 2024 r.

Rada Gminy Lubasz
ul. Bolesława Chrobrego 37
64-720 Lubasz

**Skarga na wybory Sołtysa i Rady Sołeckiej Sołectwa
Kruteczek**

Działając w imieniu własnym, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15), art. 18a ust. 1 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. z dnia 22.04.2024 r., Dz.U. 2024, poz. 609) i § 7 Uchwały Nr VI/26/15 Rady Gminy Lubasz z dnia 29 stycznia 2015 r., w sprawie nadania statutów sołectwom Gminy Lubasz (Dz.Urz.Woj.Wielk. z dnia 19.02.2015 r., poz. 903), składam skargę na wybory Sołtysa i Rady Sołeckiej wsi Kruteczek z dnia 5 czerwca 2024 r. zarzucając im:

1. naruszenie art. 36 ust. 2 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. z dnia 22.04.2024 r., Dz.U. 2024, poz. 609) i § 1 Statutu Sołectwa Kruteczek stanowiącego Załącznik nr 7 do Uchwały Nr VI/26/15 Rady Gminy Lubasz z dnia 29 stycznia 2015 r., w sprawie nadania statutów sołectwom Gminy Lubasz (Dz.Urz.Woj.Wielk. z dnia 19.02.2015 r., poz. 903) przez dopuszczenie do głosowania podczas zebrania wyborczego w dniu 5 czerwca 2024 r. w Kruteczku tylko osób wpisanych na listę wyborców Gminy Lubasz, w sytuacji gdy zgodnie z powołanym przepisem sołtys oraz członkowie rady sołeckiej wybierani są w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania,
2. naruszenie art. 36 ust. 1 i ust. 2 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. z dnia 22.04.2024 r., Dz.U. 2024, poz. 609) przez przeprowadzenie wyborów Sołtysa i Rady Sołeckiej podczas zebrania wiejskiego w dniu 5 czerwca 2024 r., pomimo że organ ten nie ma kompetencji do dokonania takich wyborów,
3. naruszenie § 10 ust. 2 i § 25 ust. 2 Statutu Sołectwa Kruteczek stanowiącego Załącznik nr 7 do Uchwały Nr

VI/26/15 Rady Gminy Lubasz z dnia 29 stycznia 2015 r., w sprawie nadania statutów sołectwom Gminy Lubasz (Dz.Urz.Woj.Wielk. z dnia 19.02.2015 r., poz. 903) przez zwołanie zebrania wyborczego we wsi Kruteczek na 5 czerwca 2024 r. przez Wójta Gminy Lubasz, pomimo że zgodnie z powołanymi regulacjami zebranie to zwoływane jest na wniosek Wójta Gminy Lubasz a nie przez Wójta Gminy Lubasz,

oraz mając na uwadze powyższe zarzuty wnoszę o stwierdzenie nieważności wyborów Sołtysa i Rady Sołeckiej wsi Kruteczek z dnia 5 czerwca 2024 r.

Uzasadnienie

I. W dniu 5 czerwca 2024 r. odbyło się zebranie wyborcze, na którym przeprowadzono głosowanie nad wyborem Sołtysa i Rady Sołeckiej wsi Kruteczek.

Do głosowania zostały dopuszczone jedynie osoby, które są wpisane do rejestru wyborców Gminy Lubasz. Ograniczenie to jest niezgodne z obowiązującymi przepisami i znacząco zawęża krąg osób uprawnionych do głosowania.

Zgodnie z art. 36 ust. 2 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. z dnia 22.04.2024 r., Dz.U. 2024, poz. 609) (dalej „Ustawa”) sołtys oraz członkowie rady sołeckiej wybierani są w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania.

Jednocześnie w myśl § 1 Statutu Sołectwa Kruteczek samorząd wsi Kruteczek tworzą wszyscy mieszkańcy tej wsi.

Uzależnienie uprawnienia mieszkańców sołectwa do uczestniczenia w zebraniu wiejskim sołectwa, na terenie którego stale zamieszkują, poprzez fakt posiadania przez nich czynnego prawa wyborczego stanowi przekroczenie kompetencji wynikającej z art. 35 ust. 1 i 3 Ustawy (Wyrok WSA w Łodzi z 20.03.2019 r., III SA/Łd 23/19), a także istotnie narusza art. 32 Konstytucji (Wyrok WSA w Łodzi z 21.03.2019 r., III SA/Łd 26/19).

W związku z tym należy przyjąć, iż czynne prawo wyborcze do organów sołectwa mają stali mieszkańcy sołectwa uprawnieni do głosowania, a więc przebywający tam z zamiarem stałego pobytu, nawet jeśli nie są zameldowani na stałe (Wyrok NSA z dnia 13.04.1999 r., II SA 231/99).

Odwołanie się do kryterium zameldowania na pobyt stały jako warunku uczestniczenia i korzystania z pełnych uprawnień w zebraniu wiejskim, jak narusza prawo. Dane z ewidencji mogą być pomocne w ustaleniu charakteru pobytu osoby na terenie sołectwa, nie przesądzają one jednak o tych

uprawnieniach. Użycie w tym przepisie terminu „mieszkaniec” wskazuje, iż ustawodawca odwołał się do kategorii zamieszkania. Ta kategoria cywilnoprawna, polegająca na „dopełnieniu administracyjnoprawnego obowiązku zameldowania może być oceniana tylko jako dowód, ale nie jest jedyną i wystarczającą przesłanką do stwierdzenia czynnego i biernego prawa wyborczego (wyrok NSA z 22.08.1996 r., SA/Gd 1956/95).

II. Zgodnie z § 2 uchwały Rady Gminy Lubasz nr II/19/2024 z dnia 23 maja 2024 r. i zarządzeniem Wójta Gminy Lubasz w przedmiocie zwołania zebrania wiejskiego wsi Kruteczki na dzień 5 czerwca 2024 r., zebranie wiejskie, które odbyło się w tym dniu dokonało wyboru Sołtysa i Rady Sołeckiej.

Jednakże zebranie wiejskie nie jest organem, któremu przepisy prawa przyznają kompetencje do dokonywania wyboru organów sołectwa.

Skoro art. 36 ust. 2 Ustawy przesądził, że prawo wybierania sołtysa oraz członków rady sołeckiej przysługuje osobom fizycznym (mającym status stałego mieszkańca sołectwa, uprawnionego do głosowania), to tym samym prawo to nie przysługuje organowi sołectwa, jakim jest zebranie wiejskie (Wyrok WSA w Krakowie z dnia 10.10.2023 r., III SA/Kr 981/23).

Ustawa o samorządzie gminnym nie zawiera jednocześnie jakichkolwiek przepisów pozwalających na przyjęcie konstrukcji domniemania właściwości zebrania wiejskiego w sprawach nieuregulowanych ustawą. Przyznanie zebraniu wiejskiemu charakteru elekcyjnego pozostaje zatem w sprzeczności z regulacją art. 36 ust. 1 Ustawy, w którym ustawodawca nadał zebraniu wiejskiemu wyłącznie uprawnienia uchwałodawcze (Wyrok WSA w Warszawie z dnia 13.04.2023 r., VIII SA/Wa 949/22).

Jak bowiem stanowi wspomniany przepis, organem uchwałodawczym w sołectwie jest zebranie| wiejskie, a wykonawczym sołtys. Działalność sołtysa wspomaga rada sołecka. Stosownie do regulacji art. 36 ust. 2 Ustawy, sołtys oraz członkowie rady sołeckiej wybierani są w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania. Wynika z tego, że prawo wybierania sołtysa i członków rady sołeckiej przysługuje osobom fizycznym mającym status stałego mieszkańca sołectwa i uprawnionym do głosowania. Brak jest przepisu, z którego wynikałyby uprawnienia zebrania wiejskiego do dokonywania wyboru sołtysa. Nie można zatem co do zasady zasadnie twierdzić, że zgromadzenie wiejskie jako organ

uchwałodawczy jest uprawnione do wyboru organów sołectwa, skoro prawo to przysługuje wyłącznie stałym mieszkańcom sołectwa uprawnionym do głosowania. Gdyby bowiem ustawodawca chciał, aby wyboru sołtysa, rady sołeckiej i jej poszczególnych członków dokonywał organ uchwałodawczy, tj. zebranie wiejskie, to stosowny zapis znalazłby się w art. 36 ust. 2 Ustawy, poszerzając uprawnienia tego organu o kompetencje elekcyjne.

Ustawa o samorządzie gminnym nie zawiera jednocześnie jakichkolwiek przepisów pozwalających na przyjęcie konstrukcji domniemania właściwości zebrania wiejskiego w sprawach nieuregulowanych ustawą (por.m.in. wyrok WSA w Opolu z dnia 15 września 2009 r., sygn. akt II SA/Op 225/09; wyrok WSA w Opolu z dnia 18 stycznia 2007 r., sygn. akt II SA/Op 592/06, wyrok WSA w Olsztynie z 14 lutego 2017 r. sygn.akt II SA/OL 1429/16, wyroki WSA w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 11 kwietnia 2019 r. o sygn. akt II SA/Go 140/19 oraz z dnia 22 maja 2019 r., sygn. akt II SA/Go 163/19. Przyznanie zebraniu wiejskiemu charakteru elekcyjnego pozostaje zatem w sprzeczności z regulacją art. 36 ust. 1 Ustawy , w którym ustawodawca nadał zebraniu wiejskiemu wyłącznie uprawnienia uchwałodawcze.

Podjęcie w dniu przez Radę Gminy Lubasz uchwały z dnia 23 maja 2024 r., w której zobowiązano Wójta Gminy do wyznaczenia terminów i zwołanie zebrań wiejskich, w kontekście wyborów sołtysów i rad sołeckich, o których mowa w § 1 tej uchwały, stanowi w istocie modyfikację przepisu mającego charakter *ius cogens* w zakresie ustawowych zasad wyboru sołtysa i rady sołeckiej (por.m.in. wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 17 lipca 2019 r., sygn. II SA/Go 356/19, wyrok WSA w Kielcach z 18 lipca 2019 r., sygn. II SA/Ke 382/19, wyroki WSA w Poznaniu z dnia 24 czerwca 2020 r., IV SA/Po 667/20, z 25 czerwca 2020 r., IV SA/Po 676/20, z 1 lipca 2020 r., IV SA/Po 673/20). Tożsame stanowisko zajął Naczelny Sąd Administracyjny w wyrokach z 26 czerwca 2020 r. II OSK 3930/19 i z 17 marca 2021 r. III OSK 80/21.

Wskazać nadto należy, zgodnie ze stanowiskiem zawartym w przywołanych wyżej wyrokach NSA, że przepis art. 35 ust. 1 Ustawy zawiera upoważnienie ustawowe dla rady gminy, określając jednocześnie materię, jaką pozostawiono szczegółowemu unormowaniu w drodze aktu prawa miejscowego. Rada gminy obowiązana jest zatem przestrzegać zakresu upoważnienia ustawowego udzielonego jej przez ustawę w zakresie tworzenia aktów prawa miejscowego, a w ramach udzielonej jej delegacji w tych działaniach nie może wkraczać w materię uregulowaną ustawą. Uchwała rady gminy musi bowiem respektować

unormowania zawarte w aktach wyższego rzędu, gdyż prawo miejscowe może być stanowione w granicach upoważnień zawartych w ustawie (art. 87 ust. 2 i art. 94 Konstytucji RP).

III. Żaden z obowiązujących przepisów prawa nie przewiduje kompetencji Wójta Gminy Lubasz do zwoływania zebrania wiejskiego, czy też zebrania wyborczego mieszkańców sołectw, w tym Sołectwa Kruteczek. Zebrania takie są zwoływane na wniosek Wójta Gminy Lubasza, a nie przez Wójta Gminy Lubasz.

W związku z tym zebranie wiejskie, które odbyło się w dniu 5 czerwca 2024 r. zostało wadliwie zwołane, co także stanowi przyczynę nieważności wyborów, które się odbyły w tym dniu.